

"SEMMIN SE CSODÁLKOZZ"

Bár több mint kétezer éve íródott ez a Horatius idézet, azt hiszem Magyarországon sohasem volt annyira megszívlelendő és aktuális, mint manapság. Úgy gondolom, arra időt és energiát pazarolni felesleges, hogy számbavegyük, mi és mennyire változott az utóbbi - mondjuk - egy évben. Az átlagos tájékozottságú állampolgár számára is fantasztikus az az átalakulás, amely során események átértékelődnek, tabuk ledőlnek, irattárak kinyílnak. Szinte követhetetlenek a felszínen és a felszín alatt zajló események.

Egy szó mint száz: a magam részéről teljes mértékben egyetértek Horatiusszal. Semmin sem csodálkozom. Csak gondolkodom. Vajon meddig változhat még az emberi jellemző, s meddig "fejlődhet" a jellem? Vajon hol van az a határ, ameddig információk hiányával, félretájékoztatással, megtévesztéssel lehet takarózni a múlt hibáit és félreértéseit magyarázandó?

Nem tudom, és nincs is jogom ezt a határt megszabni. Mert elismerem és elhiszem azt, hogy az ember - külső vagy belső készítésre - egyes eseményeket, történéseket az idő múlásával másképp és máshogy ítél meg. Ezt akár a jellem fejlődésének is nevezhetjük. De egyvalami biztos: az ember legbelsőjében lévő erkölcsi alap, a dolgokhoz való etikai viszonyulás nem változhat meg az idő múlásával. Szeretném ezt egy példával illusztrálni:

Előfordulhat, hogy valaki a reformkor eseményeit, a reform-országgyűléseket lényegtelen, múltba vesző történéseknek tartja. Ez a valaki később lehet, hogy másképp ítéli meg XIX. századi történelmünket; de az biztos, hogy a nemzeti történelemnek példamutató, jellemformáló és erkölcsi tartást adó jelentőségét sohasem fogja felismerni, átlátni.

Nem véletlenül hoztam fel ezt a példát. Számomra ugyan-
is a történelem, a példaértékű múlt ismerete és megértése
az az alap, amelyet elvárok és feltételezek mindenkitől és
mindenkinél, aki jobbító szándékkal kívánja jövőnket ala-
kítani. Ezért is háborít fel a történelem félremagyarázása,
kisajátítása, manipulatív felhasználása. Nincs olyan cél,
eszme, mely eléréséhez, igazolásához megengedhető lenne a
történelem egyoldalú vagy hamis értékelése. Félreértések
elkerülése végett szeretném kiemelni, hogy ezt a fajta esz-
közt semmiféle cél nem szentesítheti, még egy önmagában el-
fogadható, vagy akár támogatható cél sem.

Éppen ez az amiért nem tudom elfogadni azt a gondolat-
menetet, melyet Raj Tamás fejtett ki a Magyar Nemzetben.
A címervitában ő is állást foglalt, mégpedig a Kossuth-cí-
mert mellett. Ez önmagában véve még nem lehet baj, bár úgy
gondolom, hagyományainkhoz - heraldikai kifejezéstartalmát
tekintve - leginkább a koronás kiscímer illene. Egy, a Kos-
suth-címer országcímerré tételét szorgalmazó írást önmagá-
ban véve nem lehet elítélni, sőt azt talán még dicséretes-
nek is nevezhetjük. Az a rész, ami miatt mégis említem a
cikket, így hangzik: "A Kossuth-címert, mint köztársasági
jelképet magam is evidensnek, magától értetődőnek látom.
(...) ne feledjük, nemzeti címerünk "megkoronázása" csupán
Mária Terézia idején történt, egy ugyancsak idegen uralom
"nemzeti" jellegének igazolására. Nincs tehát más választá-
sunk (...) mielőbb vezessük be (...) a Kossuth-címert."
Már az is kérdéses, hogy miként gondolta a szerző azt, hogy
az elemeiben a Habsburg-házra semmiben sem utaló kiscímer
és a Szent Korona együttes alkalmazása Mária Terézia ural-
kodását alátámasztó, azt legitimáló tényező lett volna.
Ezt a kérdést most nem szeretném tovább boncolgatni.

Azon az állításon viszont nem ugorhatok át, miszerint a nemzeti címeren először a korona Mária Terézia uralkodása alatt jelent meg. Ha Raj Tamás magát történésznek tartja, akkor a történelmi tényeket véletlenül nem magyarázhatta ennyire félre. Tehát tudatosan - egy általa elérendő cél érdekében - hamisította nemzeti történelmünket! Ugyanis a valóságban a nemzeti címeren a korona mint címerfedő már a XV. században - V. László alatt - megjelent. Tehát a cikkben említetthez képest 300 évvel korábban! És ha megnézzük II. Ulászló 1491-es pecsétjét, akkor láthatjuk: a címer felett lévő korona ábrázolásakor a vésnök kezdetlegesen ugyan, de a Szent Koronát akarta megjeleníteni. Ami pedig Mária Teréziát illeti: a címerábrázolásban neki csupán annyi szerepe volt, hogy uralkodóink közül elsőként ő engedte meg festőknek, vésnököknek a Szent Korona ábrázolás céljából történő megtekintését. Vagyis ekkortól szerepelt címerünk felett a Szent Korona valóságú képe.

A "megkoronázás" és a valóságú ábrázolás elősegítése közti különbség részletezésétől azt hiszem eltekinthetünk.

Sokan azt gondolhatják, hogy mindez lényegtelen, ha úgy tetszik szóra sem érdemes, vagy akár egy kézlegyintéssel elintézhető. Én másképpen gondolom. Mert hiszek abban, hogy azok a változások, melyeket napjainkban átélünk, valódi változások. Valódiak nemcsak a szó mindennapi értelmében. Nemcsak azt jelentik, hogy visszafordíthatatlanok, hogy olyanok is befolyáshoz, politika formáló szerephez jutnak, akik eddig ezt nem tehették, hogy a jövőnket alakító tervek alternatívái nyerhetnek teret. Én ettől a fogalomtól még azt is elvárom, hogy azok a módszerek, eszközök, amelyek a politika-csinálást, a hatalmi döntések lakossági elfogadtatását jellemezték, gyökeresen megváltoznak. Megváltoznak mindkét oldalon, megváltoznak mind a harminc (negyven) valahány párt tekintetében.

És ebben az esetben már nem beszélhetünk kis és nagy horderejű kérdésekről, döntésekről. Úgy gondolom: - bár lehet, hogy rövidtávon ez nem kifizetődő - hosszútávon csak az a párt bírhatja a nemzet bizalmát, amelyik kezdettől fogva tisztességes eszközökkel, egyértelműen és világosan kifejtett, demagógiától mentes, reális elképzeléseket valósít meg. Az a párt, amely nem pártpolitikai célokat, hanem az egész nemzet érdekeit tartja szem előtt.

Mert vallom és hiszem, hogy: "Ingatag az az ország, ahol nincs szemérem, sem jogtisztelet, erkölcsi tisztaság, jámborság és hűség!" - Seneca.

Gál György